

تنگه‌ی هر مز؛ نقطه‌ی تلاقی امنیت انرژی و بقای کشاورزی جهانی

آیار کوردی تازه در بازار ارز ثبت می‌شود؟

طوفان طلا در بازارهای جهانی؟

جنگ ایران و آغاز افول سیاسی ترامپ

عکس: مرز اقتصاد

هدایت اعتبار به سمت تولید در اولویت بانک مرکزی قرار گیرد

اقتصاد دان و استاد دانشگاه الزهرا (س) با تأکید بر اینکه هدایت اعتبارات به سمت تولید باید در صدر اولویت‌های بانک مرکزی...

صفحه ۲

صادرات باید به سمت محصولات بازارش افزوده بالا برود

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران، ارائه خدمات ویژه به بنگاه‌های توانمند را زمینه‌ساز رشد و توسعه بنگاه‌های بزرگ...

صفحه ۲

دو سال کارنامه دولت پزشکیان در آینه اقتصاد

دو سال پس از آغاز به کار دولت چهاردهم، کارنامه اقتصادی پزشکیان در حالی بررسی می‌شود که اقتصاد ایران از تورم ۳۵ درصدی...

صفحه ۲

تنگه‌ی هر مز؛ نقطه‌ی تلاقی امنیت انرژی و بقای کشاورزی جهانی

کریم حسن پور – بر اساس تحقیقات تخمین زده می‌شود حدود ۳۲۰۰ کشتی (حدود ۴ درصد از تناژ کشتی‌های جهان) در داخل خلیج فارس بدون استفاده هستند.

۲۰۲۳ به بیش از ۳ دلار در هر گالن رسید که مستقیماً به گران‌تر شدن هزینه‌های حمل و نقل دریایی و لجستیک داخلی برای غلات و دامهای روغنی منجر می‌شود.

واردات غلات تحت فشار

خطر امنیت غذایی برای بازارهای وابسته به واردات خلیج فارس و ایران، که زنجیره‌های تأمین در حال حاضر تحت فشار هستند، بسیار حاد است. فایننشال تایمز با استناد به کپلر تخمین می‌زند که کشورهای خلیج فارس سال گذشته حدود ۳۰ میلیون تن غلات وارد کرده‌اند، از جمله تقریباً ۱۴ میلیون تن به مقصد ایران که بخش عمده‌ای از آن معمولاً از طریق تنگه هرمز ترانزیت می‌شود. کپلر همچنین تخمین می‌زند که عربستان سعودی حدود ۴۰ درصد از غلات و دامهای روغنی خود را از طریق بندر شرقی خلیج فارس وارد می‌کند، در حالی که امارات متحده عربی حدود ۹۰ درصد از این کالاها را از طریق جبل‌علی وارد می‌کند. جبل‌علی همچنین به عنوان یک مرکز حمل و نقل مواد غذایی و فاسدشدنی کانتینری عمل می‌کند که به حداقل ۴ کشور (امارات متحده عربی، عربستان سعودی، بحرین و قطر) خدمات ارائه می‌دهد و جمعیتی بالغ بر تقریباً ۴۵ تا ۵۰ میلیون نفر را در خود جای داده است. از سوی دیگر، تحلیلگران ایرانی هشدار می‌دهند که «تقریباً تمام» ذرت و حجم زیادی از سویا و گندم این کشور از طریق تنگه هرمز وارد می‌شود و اختلال طولانی‌مدت در این مسیر، به‌ویژه برای زنجیره‌های تأمین خوراک دام و روغن پخت‌وپز خطرناک است. اگر درگیری ادامه یابد، «حق بیمه و هزینه حمل و نقل و ارز و همچنین قیمت کالاها به طرز چشمگیری افزایش خواهد یافت» و این امر خطر شوک گسترده‌تر هزینه‌های زندگی را برای اقتصادهای وابسته به واردات افزایش می‌دهد.

اختلال در بندر و کشتیرانی

اختلالات عملیاتی در بندر جبل‌علی متعلق به شرکت دی‌بی ورلد – یک قطب حیاتی حمل و نقل و توزیع جهانی – فشار لجستیک برای مواد غذایی و نهادهای کانتینری را تشدید کرده است. گزارش شده است که چندین خط کشتیرانی بزرگ این اختلال را احساس کرده‌اند و شرکت‌های ام‌سی‌سی اعلام کرده است که پس از تعطیلی بندر، رزرو محموله‌های بارگیری با تخلیه شده در خاورمیانه را متوقف می‌کند، که نشان می‌دهد بحران با چه سرعتی از ریسک امنیتی به محدودیت‌های اجرایی عملی سرایت می‌کند دامهای کلارکسونز که در یادداشت‌ها ذکر شده است، همچنین نشان می‌دهد که خاورمیانه حدود ۹۸ درصد از جابجایی کانتینرهای جهانی را در سال ۲۰۲۵ میلادی به خود اختصاص داده است که نقش این منطقه در جریان‌های جهانی و پتانسیل اثرات مویی در صورت تداوم تعطیلی‌ها را برجسته می‌کند

خطرات تأمین کود

فراتر از حمل و نقل، مهم‌ترین ریسک کشاورزی ممکن است کود – به ویژه نیترژن – باشد، زیرا می‌تواند اقتصاد کاشت و نتایج عملکرد را در چرخه بعدی تغییر دهد. قطر حدود ۱۱ درصد از صادرات جهانی اوره را تأمین می‌کند و خاورمیانه حدود ۲۰ میلیون تن در سال – حدود ۳۵ درصد از تجارت جهانی اوره از طریق دریا – را حمل می‌کند و ایران تقریباً یک‌چهارم از این عرضه منطقه‌ای را به خود اختصاص می‌دهد. هرمز تقریباً ۲۵ درصد از کود نیترژنی تجارت شده در سطح جهان را تشکیل می‌دهد و تقریباً ۴۵ درصد از محموله‌های اوره جهانی به طور گسترده‌تر به تأسیسات خلیج فارس مرتبط هستند. قیمت‌ها به سرعت واکنش نشان داده‌اند. در نیواورلئان (NOLA)، ارزش محموله‌های اوره در ماه آوریل از حدود ۴۵۷ دلار در هر تن به حدود ۵۵۰ دلار در هر تن افزایش یافته است، که نشان می‌دهد ریسک انرژی و لجستیک چقدر سریع می‌تواند قیمت نهادهای کشاورزی را تغییر دهد.

تشدید خصومت‌ها
با ایران و بسته شدن
عملی تنگه هرمز، به
سرعت در حال تغییر
قیمت ریسک در
حوزه‌های کشتیرانی،
بیمه و انرژی است،
هزینه‌های غلات
تحویلی را افزایش
می‌دهد، دسترسی به
کود را محدود می‌کند
و نگرانی‌هایی را در
مورد امنیت غذایی
در بازارهای وابسته
به واردات در سراسر
خلیج فارس و فراتر
از آن ایجاد می‌کند.
چشم‌انداز کشاورزی
جهانی که پیش از این
نیز سال‌ها تحت تأثیر
نوسانات ژئوپلیتیکی
قرار داشت، وارد
مرحله جدیدی از
عدم قطعیت شده
است.

که بین ایران و آمریکا در ۱۷ ژوئن امضا شد، امیدهایی را برای بازگشت تدریجی کشتیرانی از طریق تنگه هرمز به حالت عادی ایجاد کرده بود. اما حملات به کشتی‌های تجاری، همراه با حملات آمریکا به اهداف ایرانی، باعث شده است که کشتی‌ها مسیر خود را تغییر دهند و نگرانی‌ها را در مورد اینکه تنگه هرمز همچنان یک نقطه حساس باقی خواهد ماند، افزایش داده است. با توجه به اینکه حدود ۸۰ درصد از کالاهای جهانی از طریق دریا معامله می‌شوند، اختلال در حمل و نقل دریایی به سرعت در زنجیره‌های تأمین تأثیر می‌گذارد. بیش از بحران، حدود یک‌پنجم نفت جهان، به همراه حجم قابل‌توجهی از گاز طبیعی مایع، محصولات پتروشیمی و کودهای شیمیایی که زیربنای تولید و کشاورزی هستند، از تنگه هرمز عبور می‌کنند. تنگه هرمز برای کل جهان و تجارت جهانی بسیار مهم است. اما هزینه‌های اختلال به طور مساوی توزیع می‌شود. کشورهای توسعه‌یافته مانند آمریکا، اتحادیه اروپا و ژاپن، که به عنوان واردکنندگان عمده محسوب می‌شوند، به شدت تحت تأثیر قرار خواهند گرفت. کشورهای در حال توسعه، به ویژه در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین، که به عنوان صادرکنندگان عمده محسوب می‌شوند، نیز به شدت تحت تأثیر قرار خواهند گرفت. اختلال در حمل و نقل دریایی، به ویژه در مورد کودها، می‌تواند تأثیر عمیق‌تری بر قیمت جهانی مواد غذایی نسبت به محدودیت صادرات غلات به تنهایی داشته باشد. این «شوک ورودی» به ویژه برای چندین اقتصاد بزرگ تولیدکننده کود در خلیج فارس، از جمله عربستان سعودی، قطر، ایران و امارات متحده عربی که برای دسترسی به بازارهای جهانی به تنگه هرمز متکی هستند، حاد است. تشدید خصومت‌ها با ایران و بسته شدن عملی تنگه هرمز، به سرعت در حال تغییر قیمت ریسک در حوزه‌های کشتیرانی، بیمه و انرژی است، هزینه‌های غلات تحویلی را افزایش می‌دهد، دسترسی به کود را محدود می‌کند و نگرانی‌هایی را در مورد امنیت غذایی در بازارهای وابسته به واردات در سراسر خلیج فارس و فراتر از آن ایجاد می‌کند. چشم‌انداز کشاورزی جهانی که پیش از این نیز سال‌ها تحت تأثیر نوسانات ژئوپلیتیکی قرار داشت، وارد مرحله جدیدی از عدم قطعیت شده است. پس از حملات آمریکا و اسرائیل به ایران و اقدام برای محدود کردن عبور از تنگه هرمز، شریانی که حدود ۲۰ درصد از حمل و نقل نفت جهان از آن عبور می‌کند، بازارهای بیمه و نهادهای بلافاصله واکنش نشان دادند. کشتی‌های فلمر و کانتینری سرعت خود را کاهش دادند یا مسیر خود را تغییر دادند، پوشش ریسک جنگ تشدید شد و بازرگانان در کنار افزایش ریسک نیترژن پیش از کاشت بهاره، از افزایش اصطکاک در خرید غلات خبر دادند. هرمز بیشتر به عنوان یک گلوگاه انرژی شناخته می‌شود که حدود ۲۰ درصد از جریان نفت جهانی را مدیریت می‌کند، اما مکانیسم انتقال کشاورزی آن سریع است. انرژی بالاتر، سوخت و بار بانکر را افزایش می‌دهد، در حالی که اختلال در لجستیک خلیج فارس و پرمیوم‌های ریسک جنگ، قیمت غلات CFR/CIF را حتی زمانی که شاخص‌های آتی پایدار هستند، افزایش می‌دهد. با اجتناب کشتی‌ها از خلیج فارس با انتظار از سواحل، تأثیر این موضوع بر زنجیره تأمین قابل اندازه‌گیری است. موسسه تحقیقاتی کلارکسون تخمین می‌زند که حدود ۳۲۰۰ کشتی (حدود ۴ درصد از تناژ کشتی‌های جهان) در داخل خلیج فارس بدون استفاده هستند، در حالی که تقریباً ۵۰۰ کشتی (حدود یک درصد از تناژ جهانی) در خارج از خلیج فارس، نزدیک بندر امارات متحده عربی و عمان، منتظرند. یادداشت تفاهمی

نوسانات انرژی، کل هزینه پایه را افزایش می‌دهد

شوگ هرمز قیمت انرژی را بالاتر برده و نوسانات را افزایش داده است. نفت برنت بیش از ۵ درصد افزایش یافت و به نزدیک ۷۷ دلار در هر بشکه رسید، در حالی که قیمت گازوئیل آمریکا برای اولین بار از نوامبر

بحران‌های ژئوپلیتیکی به طور سنتی از درجه بازارهای نفت و تجارت غلات نگریده می‌شوند. با این حال، تابآوری سیستم‌های غذایی جهانی به همان اندازه به ثبات زنجیره‌های تأمین نهادهای کشاورزی بستگی دارد. در حالی که توجه جهانی پس از جنگ روسیه و اوکراین به تنوع‌بخشی به زنجیره‌های تأمین غلات معطوف شده است، یک آسیب‌پذیری حیاتی همچنان نادیده گرفته می‌شود: تمرکز صادرات کودهای نیترژنی که از تنگه هرمز عبور می‌کنند. کودهای نیترژنی، عمدتاً آمونیاک و ترکیبات نیترژن تولید شده از گاز طبیعی، به طور منحصربه‌فردی در معرض خطرات دوگانه نوسانات بازار انرژی و اختلالات حمل و نقل دریایی قرار دارند. شواهد اخیر نشان می‌دهد که افزایش ناگهانی قیمت انرژی و کود می‌تواند تأثیر عمیق‌تری بر قیمت جهانی مواد غذایی نسبت به محدودیت صادرات غلات به تنهایی داشته باشد. این «شوک ورودی» به ویژه برای چندین اقتصاد بزرگ تولیدکننده کود در خلیج فارس، از جمله عربستان سعودی، قطر، ایران و امارات متحده عربی که برای دسترسی به بازارهای جهانی به تنگه هرمز متکی هستند، حاد است. تشدید خصومت‌ها با ایران و بسته شدن عملی تنگه هرمز، به سرعت در حال تغییر قیمت ریسک در حوزه‌های کشتیرانی، بیمه و انرژی است، هزینه‌های غلات تحویلی را افزایش می‌دهد، دسترسی به کود را محدود می‌کند و نگرانی‌هایی را در مورد امنیت غذایی در بازارهای وابسته به واردات در سراسر خلیج فارس و فراتر از آن ایجاد می‌کند. چشم‌انداز کشاورزی جهانی که پیش از این نیز سال‌ها تحت تأثیر نوسانات ژئوپلیتیکی قرار داشت، وارد مرحله جدیدی از عدم قطعیت شده است. پس از حملات آمریکا و اسرائیل به ایران و اقدام برای محدود کردن عبور از تنگه هرمز، شریانی که حدود ۲۰ درصد از حمل و نقل نفت جهان از آن عبور می‌کند، بازارهای بیمه و نهادهای بلافاصله واکنش نشان دادند. کشتی‌های فلمر و کانتینری سرعت خود را کاهش دادند یا مسیر خود را تغییر دادند، پوشش ریسک جنگ تشدید شد و بازرگانان در کنار افزایش ریسک نیترژن پیش از کاشت بهاره، از افزایش اصطکاک در خرید غلات خبر دادند. هرمز بیشتر به عنوان یک گلوگاه انرژی شناخته می‌شود که حدود ۲۰ درصد از جریان نفت جهانی را مدیریت می‌کند، اما مکانیسم انتقال کشاورزی آن سریع است. انرژی بالاتر، سوخت و بار بانکر را افزایش می‌دهد، در حالی که اختلال در لجستیک خلیج فارس و پرمیوم‌های ریسک جنگ، قیمت غلات CFR/CIF را حتی زمانی که شاخص‌های آتی پایدار هستند، افزایش می‌دهد. با اجتناب کشتی‌ها از خلیج فارس با انتظار از سواحل، تأثیر این موضوع بر زنجیره تأمین قابل اندازه‌گیری است. موسسه تحقیقاتی کلارکسون تخمین می‌زند که حدود ۳۲۰۰ کشتی (حدود ۴ درصد از تناژ کشتی‌های جهان) در داخل خلیج فارس بدون استفاده هستند، در حالی که تقریباً ۵۰۰ کشتی (حدود یک درصد از تناژ جهانی) در خارج از خلیج فارس، نزدیک بندر امارات متحده عربی و عمان، منتظرند. یادداشت تفاهمی

زودتر با خبر شوید...

www.mozayedemonaghese.com

واحد پشتیبانی و سایت ۰۲۱-۴۹۱۰۵۴۲۵

انترگذاری سیاست‌های قیمتی
بر الگوی مصرف

الناز صالح
خبرنگار

روند مصرف بنزین در سال‌های گذشته همواره افزایشی بوده و حتی در مقاطعی که قیمت‌ها افزایش پیدا کرد، با کمی تأخیر روند مصرف به حالت قبل از افزایش قیمت‌ها بر گشت. کاهش شدت مصرف انرژی از جمله راهکارهایی است که هیات وزیران در مصوبه آذرماه ۱۴۰۴ برای کنترل ناترازی، مورد تأکید قرار گرفت. پس از اجرای آن مصوبه از آذرماه کاهشی در مصرف دیده شد. به نحوی که تا پیش از آن مصرف روزانه به ۱۳۱ میلیون لیتر در روز رسیده بود اما با اجرای مصوبه هیات وزیران، تا پایان اسفند ماه میزان مصرف به ۱۲۳ میلیون و ۷۰۰ هزار لیتر در روز کاهش پیدا کرد. این کاهش مصرف در سه ماهه پایانی سال منجر به این شد که روند فزاینده افزایش مصرف بنزین که در سال‌های گذشته همواره وجود داشته، کنترل شود. میانگین مصرف بنزین در پایان سال ۱۴۰۴ به ۱۲۴ میلیون لیتر در روز رسید، مشابه میزان مصرف بنزین در سال ۱۴۰۳ است. در سال ۱۴۰۳ میزان مصرف بنزین نسبت به ۱۴۰۲ با ۸ میلیون لیتر افزایش مصرف روزانه مواجه شده بود و این در حالی است که در ۱۴۰۲ هم نسبت به سال پیش از آن مصرف بنزین روزانه ۷ میلیون لیتر دیگر بیشتر شد.

این امر موجب شده تا برخی این فرضیه را مطرح کنند که افزایش گام به گام نرخ سوخت خواهد توانست تا مصرف بنزین به هر روی کنترل شود. با این وجود، تنها عامل کاهش مصرف بنزین در آن بازه زمانی، تعیین نرخ سوخت به ازای هر لیتر ۵ هزار تومان نبود زیرا در سه هفته پایانی اسفند که روزهای بسیار پرتدد و پر مصرفی در حوزه بنزین هستند، به دلیل حمله نظامی آمریکا و اسرائیل به ایران، روند طبیعی زندگی تغییر کرد و این مساله به شدت از مصرف بنزین در طول روز هم کاست.

هر چند نمی‌توان نادیده گرفت که در سال‌های افزایش قیمت تا اندازه‌ای از میزان مصرف بنزین کاسته می‌شود ولی این مساله اغلب در یک بازه زمانی کوتاه مدت رخ می‌دهد. تنها در نیمه دوم دهه ۸۰ افزایش قیمت بنزین برای چند سال با کاهش مصرف روبه رو شد که بیش از آن که تحت تأثیر مستقیم افزایش قیمت‌ها باشد، متأثر از توسعه استفاده از دیگر سوخت‌ها مانند سی‌ان‌جی بود.

یک نگاه بلند مدت تر، بررسی آمارها نشان می‌دهد تنها زمانی که مصرف بنزین به نحوی محسوس کاهش پیدا کرد در سال ۹۹ بود آن هم نه به دلیل جراحی قیمتی آبان ۹۸؛ بلکه به دلیل شیوع ویروس کرونا در طول سال ۹۹ مصرف بنزین روزانه ۱۴ میلیون لیتر کاهش یافت. درواقع شیوع کرونا با تحمیل تعطیلی‌های گسترده به کشور زمینه را برای کاهش تردد و متعاقب آن کاهش مصرف حامل‌های انرژی و بنزین مهیا کرد. بنابراین افزایش قیمت با هدف کاهش مصرف با وجود تکرار چند باره آن در ایران، هیچ‌گاه محقق نشده است.

بازار موتورسیکلت در مسیر صعود قیمت؛ تعمیر جای خرید را گرفت

بازار موتورسیکلت با جهش قیمت، کمبود قطعات و کاهش قدرت خرید، وارد دورهای تازه شده. شرایطی که خرید موتور نو را کاهش داده و تقاضا برای تعمیر و خرید مدل‌های کارکرده را افزایش داده است.

بازار موتورسیکلت در سال ۱۴۰۵ با مجموعه‌ای از چالش‌های هم‌زمان از جمله افزایش قیمت، کاهش قدرت خرید، کمبود قطعات، محدودیت‌های ارزی و رشد هزینه‌های تولید مواجه شده است؛ شرایطی که نتایجاً خرید موتورسیکلت نو را برای بسیاری از مصرف‌کنندگان دشوار کرده، بلکه الگوی بازار را نیز تغییر داده است. امروز تعمیر موتورسیکلت‌های فرسوده، خرید نمونه‌های کارکرده و افزایش تقاضا برای خدمات تعمیرگاهی، بیش از گذشته جایگزین خرید موتورسیکلت نو شده و فعالان این صنعت نسبت به ادامه این روند هشدار می‌دهند.

همچنین بررسی وضعیت بازار نشان می‌دهد افزایش نرخ ارز و توقف تخصیص ارز حمایتی برای واردات قطعات، در کنار رشد هزینه مواد اولیه، دستمزد، حمل‌ونقل و انرژی، فشار مضاعفی بر تولیدکنندگان وارد کرده است. در نتیجه، عرضه کاهش یافته. قیمت‌ها با شتاب بیشتری افزایش پیدا کرده و خدمات پس از فروش نیز با کمبود قطعات یدکی روبه‌رو شده است؛ مجموعه عواملی که بازار موتورسیکلت را وارد دورهای از رکود معاملاتی و ناپایداری کرده است.

بررسی‌های میدانی خبرنگار مهر از بازار و گفتگو با فعالان صنعتی موید این نکته است که تا چند سال قبل بسیاری از مالکان پس از چند سال استفاده، موتورسیکلت خود را تعویض می‌کردند، اما اکنون افزایش هزینه خرید باعث شده تعمیر و بازسازی موتورسیکلت‌های قدیمی به انتخاب نخست بسیاری از خانوارها تبدیل شود.

محمد محمدی رئیس اتحادیه صنف تولیدکنندگان قطعات و تعمیرکاران دوچرخه و موتورسیکلت تهران با تأیید این روند می‌گوید طی یک سال گذشته هم‌زمان با افزایش قیمت موتورسیکلت و رشد نرخ ارز، مراجعه به تعمیرگاه‌ها افزایش یافته و بازار تعمیرات رونق گرفته است؛ موضوعی که نشان می‌دهد مصرف‌کنندگان بیش از گذشته به حفظ وسیله نقلیه موجود خود روی آورده‌اند؛ مسئله‌ای که نه تنها وضعیت تولید و عرضه را برهم می‌زند بلکه به آلودگی هوا نیز دامن خواهد زد. این تغییر الگوی مصرف تنها به تهران محدود نیست، رئیس اتحادیه فروشندگان و تعمیرکاران موتورسیکلت مشهد نیز از کاهش محسوس توان خرید متقاضیان خبر می‌دهد و معتقد است رونق همیشگی بازار در فصل بهار و تابستان امسال جای خود را به رکود داده است؛ به‌گونه‌ای که بخش عمده متقاضیان به دنبال خرید موتورسیکلت‌های کارکرده یا استفاده از طرح‌های فروش اقساطی هستند.

شنبه ۱۰ مردادماه ۱۴۰۵شماره ۹۶

www.marzeghtesad.ir

♥ تأکید معاون رئیس‌جمهور بر تسریع در اجرای پروژه‌های عمرانی بخش حمل‌ونقل

در نشست مشترک رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با اعضای انجمن شرکت‌های راهسازی ایران چالش‌های صنعت احداث راه و راه‌آهن بررسی شد.

نشست بررسی مسائل و چالش‌های صنعت احداث راه و راه‌آهن به عنوان پیش‌نشان توسعه کشور امروز پنج‌شنبه ۸ مرداد به ریاست سید حمید پورمحمدی معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، مدیران ارشد این سازمان و اعضای انجمن شرکت‌های راهسازی برگزار شد.

در این نشست مهم‌ترین موانع پیش روی توسعه و تکمیل پروژه‌های حمل و نقل کشور مورد بررسی قرار گرفت و حاضران بر ضرورت اتخاذ تصمیمات مؤثر برای تسریع در اجرا و تکمیل پروژه‌های اولویت‌دار تأکید کردند.

از جمله مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در این نشست، لزوم اولویت‌بندی در اجرای پروژه‌ها با توجه به محدودیت منابع، موضوع حفظ قدرت خرید اسناد خزانه اسلامی، افزایش سود تسهیلات ماده ۵۶، پرداخت منظم تخصیص‌های عمرانی و تعیین تکلیف بدهی دولت به پیمانکاران بود.

در پایان این نشست بر تداوم همکاری میان سازمان برنامه و بودجه کشور و بخش خصوصی و پیگیری راهکارهای اجرایی برای رفع موانع موجود با هدف تسریع در توسعه شبکه حمل و نقل کشور تأکید شد.

♥ وام ازدواج و فرزندآوری در بن‌بست اعتبارسنجی سلیقه‌ای شعب بانکی

یک کارشناس پولی گفت: با وجود دستورالعمل‌های واحد بانک مرکزی برای پرداخت وام‌های ازدواج و فرزندآوری بر پایه اعتبارسنجی، اجرای سلیقه‌ای همچنان منقاضیان را بر روبه‌های نابرابر روبه‌رو کرده است.

سید رضا راستی‌الحسینی، کارشناس پولی و بانکی تسهیلات تکلیفی خرد، به‌ویژه وام‌های قرض‌الحسنه ازدواج و فرزندآوری، قرار بود با اتکا به اعتبارسنجی سیستمی، از مدار تشخیص‌های سلیقه‌ای شعب خارج شود و دسترسی متقاضیان به منابع بانکی را تسهیل کند با این حال، شواهد اجرایی نشان می‌دهد میان متن دستورالعمل و نحوه اجرای آن در بانک‌ها، هنوز فاصله‌ای معنادار وجود دارد؛ فاصله‌ای که هم کارآمدی نظام اعتبارسنجی را زیر سؤال می‌برد و هم مسدود عدالت در دسترسی به تسهیلات را پررنگ‌تر می‌کند.

واگرای در اجرای تسهیلات تکلیفی؛ سلیقه‌محوری به جای اعتبارسنجی سیستمی تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج و فرزندآوری، به عنوان یکی از ابزارهای مهم اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، همواره در کانون توجه افکار عمومی و نپندهای نظارتی قرار داشته است. بانک مرکزی نیز با ابلاغ دستورالعمل‌های جدید اعتبارسنجی، تلاش کرده است فرآیند اخذ وثیقه و ضامن را تسهیل کرده و سلیقه‌محوری در شعب را با سنجش علمی ریسک نکول جایگزین کند. بر اساس این دستورالعمل‌ها، مبنای پرداخت تسهیلات خرد بر اعتبارسنجی، سفته یا حداکثر یک ضامن معتبر استوار شده است. با این حال، گزارش‌های واصله از لایه‌های اجرایی شبکه بانکی، همچنان از وجود واگرای در اجرای این ضوابط حکایت دارد. به نظر می‌رسد یکی از عوامل اصلی این واگرای، تفاوت در فرهنگ سازمانی، میزان ناترازی منابع و مصارف و نحوه‌مدیریت ریسک در بانک‌های مختلف باشد. در برخی موارد، تغییر مدیران با افزایش ریسک نقدینگی، موجب تغییر رویه‌های اجرایی در پرداخت تسهیلات می‌شود. نتیجه آن است که متقاضی دارای شرایط اعتباری مشابه، در یک بانک صرفاً بر مبنای رتبه اعتباری خود و با حداقل تضمین موفق به دریافت تسهیلات می‌شود، اما همان متقاضی در بانکی دیگر با درخواست وثایق متعدد یا ضامن رسمی مواجه می‌شود.

این تضاد رویه، بیش از آنکه ناشی از تفاوت قوانین باشد، بیانگر تفاوت در نحوه اجرای یک دستورالعمل واحد است؛ موضوعی که می‌تواند اعتماد عمومی به نظام اعتبارسنجی را تحت تأثیر قرار دهد و این پرسش را ایجاد کند که اگر مبنای تصمیم‌گیری، اعتبارسنجی سیستمی است، چرا نتیجه اجرا آن در بانک‌های مختلف یکسان نیست؟ هنگامی که بانک مرکزی دستورالعملی واحد برای اعتبارسنجی ابلاغ می‌کند، این فرض وجود دارد که ریسک‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک آن پیش‌تر مورد ارزیابی قرار گرفته است. از این منظر، بی‌اعتنایی به نتایج اعتبارسنجی رسمی و اصرار بر روش‌های سنتنی اخذ وثیقه و ضامن، می‌تواند کارکرد نظام اعتبارسنجی را با چالش مواجه کند.برخی بانک‌ها، بالا بودن ریسک نکول تسهیلات خرد، به‌ویژه در مناطق کمتر برخوردار، را دلیل سخت‌گیری بیشتر عنوان می‌کنند. هرچند مدیریت ریسک، وظیفه ذاتی بانک‌هاست، اما در مقابل این پرسش نیز مطرح است که اگر مدل‌های اعتبارسنجی قابلیت بومی‌سازی و لحاظ کردن متغیرهای منطقه‌ای را دارند، تا چه اندازه می‌توان از این استدلال برای فاصله گرفتن از دستورالعمل‌های واحد دفاع کرد؟به نظر می‌رسد یکی از راهکار‌های کاهش تفاوت در اجرای مقررات، تقویت نقش سامانه‌های اعتبارسنجی در فرآیند پرداخت تسهیلات باشد. اتصال مستقیم این سامانه‌ها به هسته بانکداری (Core Banking) و بانک‌ها و محدود شدن امکان اعمال سلیقه در مراحل نهایی تصمیم‌گیری، می‌تواند به اجرای یکنواخت‌تر ضوابط کمک کند.

دو سال کارنامه دولت‌پزشکیان در آینه اقتصاد

مریم لطفی – دو سال پس از آغاز به کار دولت چهاردهم، کارنامه اقتصادی پزشکیان در حالی بررسی می‌شود که اقتصاد ایران از تورم ۳۵ درصدی، دلار ۶۰هزار تومانی و بحران‌های انباشته تحویل گرفته شد و امروز همچنان با چالش‌هایی مانند معیشت، ارز، مسکن و ناترازی انرژی دست‌وپنجه نرم می‌کند.

دولت چهاردهم در مرداد ۱۴۰۳ اقتصادی را تحویل گرفت که بخش مهمی از مشکلات آن حاصل انباشت چندین سال سیاست‌گذاری و محدودیت‌های ساختاری بود. تورم مزمن، کاهش ارزش پول ملی، رشد هزینه‌های زندگی، کسری بودجه، مشکلات نظام بانکی، کاهش سرمایه‌گذاری و ناترازی انرژی، مجموعه‌ای از پرونده‌های سنگین اقتصادی بودند که دولت جدید باید برای آنها راه‌حل پیدا می‌کرد.

مسعود پزشکیان در جریان انتخابات بارها تأکید کرده بود که «هل شوک‌درمانی نیست» و تلاش خواهد کرد اقتصاد را با ایجاد ثبات، کاهش فشار بر مردم و تصمیم‌گیری کارشناسی مدیریت کند. با این حال، عملکرد دو ساله اقتصاد نشان می‌دهد اجرای این رویکرد در شرایطی که اقتصاد ایران همزمان با تحریم، بحران‌های سیاسی، محدودیت منابع انرژی و مشکلات ساختاری مواجه است، با چالش‌های جدی همراه بوده است.

♥ اقتصاد تحویل‌گرفته‌شده: تورم مهم‌ترین میراث دولت چهاردهم

یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی که عملکرد اقتصادی هر دولت با آن سنجیده می‌شود، نرخ تورم و اثر آن بر زندگی خانوارهاست. دولت پزشکیان در شرایطی فعالیت خود را آغاز کرد که تورم سالانه در محدوده ۲۵ درصد قرار داشت و خانوارهای ایرانی طی چند سال قبل از آن، افزایش مداوم قیمت کالاها و خدمات را تجربه کرده بودند.

اما در پایان دومین سال فعالیت دولت چهاردهم، طبق اعلام مرکز آمار ایران، نرخ تورم سالانه در تیرماه ۱۴۰۵ به حدود ۶۶ درصد رسید. این روند نشان می‌دهد اگرچه سیاست‌گذار تلاش کرده برخی متغیرهای اقتصادی را کنترل کند، اما مجموعه عواملی مانند کسری بودجه، رشد هزینه تولید، نرخ ارز، تحریم‌ها و نااطمینانی سیاسی همچنان فشار تورمی را حفظ کرده‌اند در کنار تورم، رشد نقدینگی نیز یکی از چالش‌های اصلی اقتصاد ایران بود. حجم نقدینگی در پایان خرداد ۱۴۰۳ از مرز ۸ هزار هزار میلیارد تومان عبور کرده بود؛ متغیری که کارشناسان اقتصادی آن را یکی از عوامل مهم اثرگذار بر تورم می‌دانند. هرچند تأکید دارند تورم ایران تنها ناشی از نقدینگی نیست و عوامل متعددی در شکل‌گیری آن نقش دارند.

♥ دلار؛ وعده ثبات ارزی و رشد بیش از ۲۰۰ درصدی

بازار ارز یکی از مهم‌ترین آزمون‌های دولت پزشکیان در دو سال گذشته بود. دلار در زمان آغاز فعالیت دولت چهاردهم در محدوده ۵۹ تا ۶۰ هزار تومان معامله می‌شد و یکی از وعده‌های اصلی دولت، ایجاد ثبات در بازار ارز و کاهش نااطمینانی اقتصادی بود.

با این حال، افزایش ریسک‌های سیاسی، تحریم‌ها، تورم انباشته، محدودیت‌های ارزی و افزایش انتظارات تورمی باعث شد بازار ارز مسیر متفاوتی را طی کند. قیمت دلار در مقاطعی از ۱۹۰ هزار تومان عبور کرد و به یکی از اصلی‌ترین شاخص‌های نگرانی مردم نسبت به آینده اقتصاد تبدیل شد.

بررسی تغییرات نرخ ارز نشان می‌دهد دلار از ابتدای دولت چهاردهم تا پایان سال دوم فعالیت آن، حدود ۲۱۵ درصد رشد داشته است. این افزایش تنها یک تغییر قیمتی نیست؛ چراکه در اقتصاد ایران نرخ ارز علاوه بر اثر مستقیم بر قیمت کالاها، بر انتظارات تورمی، تصمیم‌های سرمایه‌گذاری و رفتار خانوارها نیز اثرگذار است.

♥ طلا؛ رشد بیش از ۴۰۰ درصدی دارایی امن مردم

بازار طلا در دو سال گذشته یکی از مهم‌ترین مقصدهای سرمایه‌های خرد مردم بود. هر گرم طلای ۱۸ عیار در آغاز دولت پزشکیان حدود ۳۵ میلیون تومان قیمت داشت، اما رشد نرخ ارز در داخل کشور و افزایش قیمت جهانی طلا باعث شد این بازار نیز جهش قابل توجهی را تجربه کند.در پایان دومین سال فعالیت دولت چهاردهم، قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار

صادرات باید به سمت محصولات با ارزش افزوده بالا برود

وزیر جهاد کشاورزی با تأکید بر تداوم تأمین نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی کشور، گفت: با وجود آثار ناشی از جنگ و محاصره دریایی، در تأمین این اقلام هیچ مشکلی ایجاد نخواهد شد. هرچند ممکن است هزینه‌های تمام شده و قیمت‌ها تا حدودی تحت تأثیر قرار گیرد. غلامرضا نوری‌قرلجه در مراسم دومین روز برگزاری دومین نمایشگاه تخصصی دام، طیور و صنایع لبنی تهران که در محل نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب افزود: با وجود همه مشکلات، از جمله جنگ و محاصره دریایی، تاکنون هیچ مشکلی در حوزه تأمین نهاده‌ها و کالاهای اساسی کشور به وجود نیامده است و صراحتاً اعلام می‌کنم که از این پس نیز چنین مشکلی پیش نخواهد آمد.

وی اظهارداشت: فعالان این حوزه هیچ نگرانی درباره تأمین نهاده‌ها و کالاهای مورد نیاز خود نداشته باشند.البته همان‌گونه که همواره صادقانه با مردم سخن گفتیم، جنگ و محاصره دریایی بی‌تأثیر نیست و به طور طبیعی آثار خود را بر جای می‌گذارد، اما تأمین کالاهایانجام خواهد شد. وزیر جهاد کشاورزی تصریح کرد: ممکن است این شرایط بر قیمت‌ها و هزینه تمام شده تولید اثر بگذارد، زیرا جنگ و محاصره دریایی هزینه‌ها را افزایش می‌دهد، اما در زمینه تأمین کالا هیچ مشکلی وجود نخواهد داشت.

وی اضافه کرد: از این رو، از همه فعالان این بخش می‌خواهم با همان روحیه جهادی و تلاش گذشته، فعالیت‌های خود را با اطمینان ادامه دهند. نوری‌قرلجه با اشاره به ناترازی انرژی در کشور گفت: به دلیل شرایط اقلیمی، ناترازی‌های موجود و خسارت‌های ناشی از جنگ، کشور با کمبود انرژی مواجه است و همه باید با این واقعیت رابپذیریم. از این رو، لازم است حداکثر صرفه‌جویی در مصرف انرژی انجام شود. وی افزود: روز گذشته در شورای عالی انرژی، رئیس‌جمهور نیز تأکید کردند که بخش کشاورزی تأمین‌کننده غذای مردم است و باید برای تأمین انرژی این بخش توجه ویژه‌ای صورت گیرد، معاون اول رئیس‌جمهور نیز بر همین موضوع تأکید داشت، اما در کنار این حمایت‌ها همه ما یک وظیفه ملی و میهنی برای مشارکت در جبران کمبود انرژی بر عهده داریم.

وزیر جهاد کشاورزی تصریح کرد: باید از تجهیزات و ماشین‌آلات به‌رهور استفاده کنیم و در

همچنان تحت تأثیر عوامل اقتصادی و سیاستی قرار داشته باشد.خودروهای پرتقاضایی مانند پژو ۲۰۷، دنا، تارا و شاهین در این دوره افزایش قیمت را تجربه کردند و بار دیگر نشان دادند خودرو در اقتصاد ایران علاوه بر کالای مصرفی، به یک دارایی برای حفظ ارزش پول تبدیل شده است.ادامه این وضعیت نشان می‌دهد اصلاح بازار خودرو نیازمند تصمیم‌های بلندمدت در حوزه تولید، واردات، رقابت و کاهش مداخلات قیمتی است.

♥ کسری بودجه، فشار بر منابع بانکی، افزایش بدهی‌های دولت و وابستگی به درآمدهای نفتی از جمله مشکلاتی هستند که می‌توانند آثار خود را در قالب تورم نشان دهند. به همین دلیل، اصلاح ساختار بودجه یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای کنترل پایدار تورم محسوب می‌شود.

♥ نفت؛ برگ برنده اقتصاد در دوره تحریم

یکی از معدود بخش‌هایی که در دو سال گذشته توانست بخشی از فشارهای اقتصادی را کاهش دهد، حوزه نفت بود. افزایش صادرات نفت ایران باعث شد بخشی از منابع ارزی کشور تقویت شود و دولت بتواند بخشی از نیازهای مالی خود را تأمین کند. همین موضوع باعث شد بخش نفت سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی داشته باشد و مانع از تشدید برخی فشارهای ارزی شود. با این حال، اتکای دوباره اقتصاد به نفت همچنان یکی از چالش‌های اصلی محسوب می‌شود. تجربه سال‌های گذشته نشان داده رشد اقتصادی مبتنی بر افزایش صادرات نفت، در صورتی که به توسعه بخش صنعت، خدمات، اشتغال و سرمایه‌گذاری منجر نشود، نمی‌تواند یک مسیر پایدار برای اقتصاد ایجاد کند. مسئله اصلی اقتصاد ایران همچنان این است که چگونه درآمدهای نفتی را به موتور رشد پایدار تبدیل کند؛ رشدی که نه فقط در آمارهای اقتصادی، بلکه در افزایش تولید، ایجاد اشتغال و بهبود رفاه خانوارها نیز دیده شود.

♥ رشد اقتصادی؛ فاصله میان آمار و واقعیت زندگی مردم

رشد اقتصادی یکی از شاخص‌هایی است که دولت‌ها معمولاً برای ارزیابی عملکرد خود به آن استناد می‌کنند. اقتصاد ایران در سال‌های اخیر در برخی مقاطع رشد مثبت را تجربه کرده، اما بخش مهمی از این رشد تحت تأثیر افزایش تولید و صادرات نفت بوده است.

کارشناسان اقتصادی معتقدند رشد اقتصادی زمانی می‌تواند به بهبود شرایط مردم منجر شود که همراه با افزایش سرمایه‌گذاری، رشد تولید غیرنفتی و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار باشد. در غیر این صورت، ممکن است رشد اقتصادی در آمارها ثبت شود، اما اثر آن در سفره خانوارها چندان محسوس نباشد. دولت پزشکیان در شرایطی فعالیت خود را آغاز کرد که تشکیل سرمایه ثابت، یکی از نقاط ضعف اقتصاد ایران بود. کاهش سرمایه‌گذاری در سال‌های گذشته باعث شده ظرفیت تولیدی کشور با محدودیت مواجه شود و بدون اصلاح این روند، دستیابی به رشد پایدار دشوار خواهد بود.

♥ بودجه؛ چالش کسری و منابع محدود دولت

یکی از مهم‌ترین پرونده‌های اقتصادی دولت چهاردهم، مدیریت بودجه و کنترل کسری مالی بود. اقتصاد ایران سال‌هاست با مشکل ناترازی مواجه است؛ به این معنا که هزینه‌های دولت بیشتر از درآمدهای پایدار آن بوده و این فاصله از مسیرهای مختلف جبران شده است. کسری بودجه، فشار بر منابع بانکی را افزایش بدهی‌های دولت و وابستگی به درآمدهای نفتی از جمله مشکلات هستند که می‌توانند آثار خود را در قالب تورم نشان دهند. به همین دلیل، اصلاح ساختار بودجه یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای کنترل پایدار تورم محسوب می‌شود. دولت پزشکیان در شرایطی با این مسئله روبه‌رو شد که همزمان باید هزینه‌های جاری کشور، طرح‌های عمرانی، تعهدات مالی و فشارهای ناشی از محدودیت‌های درآمدی را مدیریت می‌کرد.

♥ انرژی؛ ناترازی که به تولید رسید

بحران انرژی یکی از مهم‌ترین چالش‌های زیرساختی اقتصاد ایران در دو سال گذشته بود. دولت چهاردهم در شرایطی فعالیت خود را آغاز کرد که ناترازی میان تولید و مصرف برق و گاز به یکی از مشکلات جدی کشور تبدیل شده بود. ظرفیت اسمی نیروگاهی کشور از مرز ۱۰۰ هزار مگاوات عبور کرده است، اما رشد مصرف، کمبود سرمایه‌گذاری، فرسودگی بخشی از تجهیزات و مشکلات تأمین سوخت نیروگاه‌ها باعث شد ناترازی برق همچنان ادامه پیدا کند.

موضوعی صنایع و محدودیت مصرف انرژی نشان داد بحران برق دیگر تنها یک مسئله خدماتی نیست، بلکه به یک مانع جدی برای تولید تبدیل شده است. کاهش فعالیت برخی صنایع در دوره‌های اوج مصرف، هزینه اقتصادی قابل توجهی به کشور تحمیل می‌کند.حل بحران انرژی نیازمند سرمایه‌گذاری گسترده، اصلاح الگوی مصرف، توسعه انرژی‌های نو و ایجاد تعادل میان تولید و مصرف است؛ موضوعی که یکی از مهم‌ترین آزمون‌های دولت در سال‌های آینده خواهد بود.

♥ جنگ و سیاست؛ اقتصاد زیر سایه نااطمینانی

دو سال نخست دولت پزشکیان با تحولات سیاسی و امنیتی مهمی همراه بود. افزایش تنش‌های منطقه‌ای، جنگ و فشارهای خارجی باعث شد فضای اقتصادی کشور بیش از گذشته تحت تأثیر نااطمینانی قرار بگیرد.در اقتصاد ایران، هر افزایش ریسک سیاسی معمولاً با واکنش سریع بازار ارز و طلا همراه می‌شود. سرمایه‌گذاران نیز در چنین شرایطی تصمیم‌های خود را با احتیاط بیشتری اتخاذ می‌کنند و بسیاری از برنامه‌های توسعایی و سرمایه‌گذاری به تعویق می‌افتد. نااطمینانی یکی از هزینه‌های نهایی اقتصاد است؛ هزینه‌ای که شاید در آمارهای رسمی براحاتی دیده نشود، اما بر رفتار فعالان اقتصادی، میزان سرمایه‌گذاری و چشم‌انداز رشد اثر مستقیم دارد.

♥ پزشکیان و اقتصاد پس از دو سال

کارنامه دوساله دولت چهاردهم را می‌توان دوره مدیریت اقتصاد در شرایط دشوار توصیف کرد. دولت پزشکیان اقتصادی را تحویل گرفت که با تورم بالا، تحریم، کاهش قدرت خرید، ناترازی انرژی و مشکلات ساختاری مواجه بود و در ادامه نیز با شوک‌های سیاسی و نااطمینانی‌های جدید روبه‌رو شد. در این دوره، حفظ جریان صادرات نفت، تلاش برای کنترل برخی متغیرهای پولی، جلوگیری از تشدید برخی بحران‌ها و مدیریت بحران‌های پیچیده اقتصادی از نقاط مثبت عملکرد دولت محسوب می‌شود. با این حال، شاخص‌های مهمی مانند تورم، نرخ ارز، قیمت طلا و سکه نشان می‌دهند فشار بر معیشت خانوارها همچنان ادامه دارد. رشد بیش از ۲۰۰ درصدی دلار، افزایش بیش از چهاربرابری قیمت طلا و جهش بیش از سه‌برابری سکه، تصویری از اقتصاد تورمی این دوره ارائه می‌دهد. مهم‌ترین آزمون دولت پزشکیان در ادامه مسیر، عبور از مرحله «مدیریت بحران» و حرکت به سمت «اصلاح ساختاری» است؛ اصلاحی که باید در حوزه‌هایی مانند بودجه، نظام بانکی، انرژی، سرمایه‌گذاری و فضای کسب‌وکار دنبال شود.در نهایت، قضاوت نهایی درباره عملکرد اقتصادی هر دولت نه فقط در آمارهای کلان، بلکه در یک شاخص مهم خلاصه می‌شود؛ اینکه آیا قدرت خرید مردم بهبود پیدا کرده و آیا خانوارها آینده اقتصادی خود را با اطمینان بیشتری می‌بینند یا نه.

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران، ارائه خدمات ویژه به بنگاه‌های توانمند را زمینه‌ساز رشد و توسعه بنگاه‌های بزرگ و ازآآور و حرکت به سمت تولید و صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالا دانست. محمدمدلی دهقان‌دهنوی، با اشاره به ظرفیت‌های متنوع بنگاه‌های صادراتی، گفت: بنگاه‌های صادراتی از نظر ظرفیت و توانمندی در سطوح مختلفی قرار دارند و سیاست‌گذاری و حمایت از آنها باید متناسب با ظرفیت و عملکرد هر یک از آنها انجام شود.بر اساس اعلام توسعه تجارت، معاون وزیر صمت افزود: بخشی از صادرکنندگان ظرفیت بالایی برای گسترش ظرفیت، ارزآوری و تبدیل شدن به بنگاه‌های بزرگ دارند و باید حمایت‌های متناسب و خدمات ویژه‌ای برای آنها در نظر گرفته شود. همچنین لازم است بنگاه‌هایی که در مسیر رشد قرار دارند، شناسایی و زمینه لازم برای تقویت و توسعه فعالیت آنها فراهم شود.او در ادامه با تأکید بر ضرورت تغییر رویکرد در سبد صادراتی کشور، گفت: باید بر تولید و صادرات کالاهایی تمرکز کنیم که از ارزش افزوده بالاتری برخوردارند و هر واحد صادراتی آنها ارزش بیشتری برای کشور ایجاد می‌کند. توسعه صادرات محصولات پیشرفته، فناوریانه و دانش‌بنیان می‌تواند به افزایش ارزآوری و ارتقای جایگاه صادراتی کشور کمک کند.رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران ادامه داد: موفقیت یک واحد تولیدی زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که بتواند در بازارهای رقابتی و پیشرفته بین‌المللی حضور داشته باشد. صادرات محصولات شرکت‌های ایرانی به بازارهایی مانند اروپا، نشان‌دهنده سطح توانمندی و قابلیت رقابت آنها در عرصه جهانی است.

مشکلی در تأمین نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی نخواهیم داشت

و با اتحاد و اتفاق، این مرحله نیز پشت سر گذاشته شود.

نوری قرلجه ادامه داد: اگر همه مردم، دستگاه‌ها، اقشار، جریان‌های فکری و سیاسی برای ایران در کنار یکدیگر باشند، هیچ‌کس نخواهد توانست به کشور ضربه بزند. دولت نیز با جدیت در این مسیر تلاش می‌کند.

وی با قدردانی از تلاش‌های رئیس‌جمهور گفت: شاید یکی از نعمت‌های الهی این دوره، ریاست‌جمهوری دکتر مسعود پزشکیان باشد. بسیاری از اقدامات و تلاش‌های ایشان اکنون قابل بیان نیست، اما در آینده درباره آن‌ها سخن خواهیم گفت. ایشان با شجاعت و جسارت در حال پیشبرد امور و کمک به کشور هستند.

نوری‌قرلجه درباره توافق‌نامه امضا شده اظهار کرد: این توافق‌نامه سندی بسیار مهم است و دشمنان ناگزیر خواهند بود بر اساس آن با جمهوری اسلامی ایران رفتار کنند. بخش عمده مفاد این سند به سود ایران و ایرانیان است، و در آن تعهداتی از جمله احترام به بخش ارضی ایران، رفع محاصره، رفع مشکلات، لغو تحریم‌ها، آزادسازی دارایی‌های مسدود شده و برقراری تردد در تنگه هرمز مورد تأکید قرار گرفته است.

وی ادامه داد: تولیدکنندگان بخش کشاورزی نشان دادند که با دوام، قوام، مقاومت و استواری می‌توانند امنیت غذایی کشور را تأمین کنند و این تولیدات برای کشور بسیار ارزشمند است. وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به پیشرفت‌های حوزه دام، طیور و صنایع لبنی اظهارداشت: مدت زیادی از زمانی که کشور در حوزه لبنیات و پروتئین وابسته به واردات بود، نگذشته است، اما امروز مسیر به سمت صادرات و گشودن بازارهای صادراتی پیش می‌رود و این صنعت برای کشور افتخارآمیز است.وی با اشاره به مطالبات مطرح‌شده از سوی فعالان این بخش گفت: دو سال پیش فعالان حوزه دام و طیور درباره انحصار در تأمین مواد اولیه، قیمت‌گذاری‌های دستوری و محدودیت‌های صادراتی مطالبی مطرح کردند که امروز تقریباً همه این موارد حل شده است. نوری‌قرلجه افزود: اکنون تولیدکنندگان می‌توانند مواد اولیه مورد نیاز خود را بدون محدودیت وارد کنند و فرآیندها به شکل شفاف و رقابتی انجام می‌شود و محدودیت‌های سامانه‌ای و قید و بندهایی که در عمل موجب ایجاد انحصار شده بود، برداشته شده است.

مصرف برق، گاز و آب حداکثر صرفه جویی را داشته باشیم. صرفه‌جویی از کوچک‌ترین میزان مصرف آغاز می‌شود و مجموع همین اقدامات می‌تواند به عبور کشور از شرایط موجود کمک کند. وی با درخواست از مردم برای مدیریت مصرف انرژی اظهارداشت: بخش قابل توجهی از مصرف انرژی در بخش خانگی است و هر میزان صرفه‌جویی در این حوزه، به تقویت تولید، امنیت غذایی و ثروت ملی کمک خواهد کرد. از مردم می‌خواهیم با مدیریت مصرف، به‌ویژه در روزهای گرم سال و همچنین فصل زمستان که برخی تولیدات به انرژی بیشتری نیاز دارند، از تولید، به‌خصوص تولید مواد غذایی، حمایت کنند.

نوری‌قرلجه با تأکید بر اینکه کشور از این شرایط سخت عبور خواهد کرد، گفت: سابقه تاریخی و تمدنی ایران نشان می‌دهد که هیچ بیگانه‌ای در این سرزمین جایگاهی نداشته و نخواهد داشت. مردم ایران در طول تاریخ در برابر بیگانگان ایستاده‌اند و این ویژگی بخشی از هویت و ساختار اجتماعی کشور است.وی افزود: پس از جنگ، در دو سفر خارجی و در دیدار با وزيران و مسئولان چندین کشور، همه آنان بدون استثنا مقاومت ملت ایران را تبریک گفتند و تأکید داشتند که ایران پیروز این میان بوده است. این انسجام و همبستگی باید حفظ شود

روزنامهٔ «مارزگهتساد»

شنبه ۱۰ مردادماه ۱۴۰۵
شماره ۹۶۵
www.marzeghtesad.ir

♥ فاز جدید مبارزه با فرار مالیاتی اجرایی شد

رییس کل سازمان امور مالیاتی می‌گوید دولت هم تکالیف مالیاتی را در روزهای جنگ و بحران به تعویق انداخت و هم توانست درآمدهای مالیاتی را ۴۶ درصد افزایش دهد.

سیدمحمدهادی سبحانین، رییس کل سازمان

امور مالیاتی کشور، در نشست خبری با خبرنگاران، با اشاره به شرایط خاص سال گذشته و مامهای ابتدایی امسال گفت: اقتصاد ایران طی یک سال گذشته با رخدادهای متعددی از جمله تحولات سیاسی، نااطمینانی‌های اقتصادی و جنگ مواجه بوده شرایطی که می‌توانست وصول درآمدهای مالیاتی را با اختلال روبه‌رو کند، اما سازمان امور مالیاتی تلاش کرد میان تأمین منابع دولت و حمایت از فعالیت‌های اقتصادی تعادل برقرار کند.

رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور با اشاره به عملکرد سال گذشته این سازمان گفت: سازمان امور مالیاتی سال گذشته توانست ۹۳ درصد درآمدهای مالیاتی بیش‌بینی شده را محقق کند و اگر در اسفندماه، به‌منظور همراهی با فعالان اقتصادی، بخشی از تکالیف مالیاتی به تعویق نمی‌افتاد، میزان تحقق درآمدها افزایش می‌یافت.

سبحانین با اشاره به جنگ تحمیلی و آثار آن بر فضای اقتصادی کشور گفت: در روزهایی که کشور در گیر جنگ بود، همه تکالیفی که موعد انجام آنها در آن دوره قرار داشت، از سوی سازمان امور مالیاتی به تعویق افتاد.

به گفته وی، مهلت ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی، ارایه اظهارنامه‌ها، پرداخت مالیات، ارایه اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، مالیات حقوق و سایر تکالیف قانونی تمدید شد تا فعالان اقتصادی بدون نگرانی از جرایم مالیاتی، بتوانند فعالیت خود را مدیریت کنند.

رییس کل سازمان امور مالیاتی تأکید کرد: این تصمیم تنها محدود به تمدید مهلت‌ها نبود، بلکه اختیارات تفویض شده به مدیران استانی نیز افزایش یافت تا هر استان متناسب با شرایط خود تصمیم‌گیری کند؛ به‌ویژه استان‌هایی که بیشترین آسیب را از جنگ متحمل شده بودند.

درآمدهای مالیاتی، رشد ۴۶ درصدی در چهار ماه

سبحانین با ارایه آمار عملکرد چهار ماهه امسال گفت: در چهار ماه نخست سال گذشته حدود ۳۹۶ هزار میلیارد تومان درآمد مالیاتی وصول شد، اما این رقم در مدت مشابه امسال به حدود ۵۷۷ هزار میلیارد تومان رسیده است؛ رقمی که بیانگر رشد حدود ۴۶ درصدی درآمدهای مالیاتی است.

وی با بیان اینکه این رشد در شرایطی حاصل شده که بخش مهمی از تکالیف مالیاتی به تعویق افتاده بود، افزود: در چهار ماه نخست سال گذشته حدود ۲۱۸ درصد از کل درآمد مالیاتی مصوب سال وصول شده بود، در حالی که این نسبت در چهار ماه نخست امسال حدود ۲۰۵ درصد است؛ موضوعی که نشان می‌دهد تعویق تکالیف مالیاتی زمان وصول درآمدها را جابجا کرده، اما مانع تحقق درآمدهای دولت نشده است.

رییس کل سازمان امور مالیاتی همچنین یادآور شد که رشد درآمدهای مالیاتی در چهار ماه نخست سال گذشته نسبت به دوره مشابه سال ۱۴۰۳ حدود ۳۲ درصد بود، اما امسال این نرخ رشد به حدود ۴۶ درصد رسیده است.

رییس کل سازمان امور مالیاتی تأکید کرد: افزایش درآمدهای مالیاتی در حالی رخ داده که سازمان نه‌تنها فشار مضاعفی بر مودیان وارد نکرده، بلکه در بسیاری از موارد تلاش کرده با تمدید مهلت‌ها، افزایش اختیارات مدیران استانی و تسریع در استرداد مالیات، همراهی بیشتری با فعالان اقتصادی داشته باشد.

به گفته سبحانین، اکنون زیرساخت‌هایی که طی سال‌های گذشته در حوزه هوشمندسازی و دادمحوری ایجاد شده، امکان وصول مالیات را بدون اتکا به روش‌های سنتی و پرهزینه فراهم کرده است؛ مسیری که قرار است در ماههای آینده نیز با اجرای پروژه‌های جدید هوشمندسازی ادامه یابد.

یکی از مهم‌ترین محورهای سخنان رییس کل

سازمان امور مالیاتی، افزایش قابل توجه استرداد

مالیات و عوارض ارزش افزوده به فعالان اقتصادی بود

سبحانین اعلام کرد: در چهار ماه نخست سال

گذشته حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان مالیات و

عوارض ارزش افزوده به فعالان اقتصادی مسترد

شد، اما این رقم در چهار ماه نخست امسال

به حدود ۲۹ هزار میلیارد تومان رسیده است.

به گفته وی، استرداد مالیات در چهار ماه نخست

امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود

۱۵۳ درصدافزایش یافته و بیش از دو و نیم برابر

شده است.

وی این تحول را نتیجه اجرای قانون پایانه‌های

فروشگاهی و سامانه مودیان دانست و گفت: یکی از

مهم‌ترین دستاوردهای این قانون، تسریع و تسهیل

در استرداد مالیات به فعالان اقتصادی است.

مبارزه با فرار مالیاتی با هوشمندسازی فرایندها

رییس کل سازمان امور مالیاتی در بخش دوم

نشست خبری خود به مهم‌ترین تغییر رویکرد

نظام مالیاتی پرداخت و از آن به عنوان «عبور از

حسابرسی مبتنی بر عامل استانی و حرکت به سمت

مالیاتستانی دادمحور» یاد کرد.

سیدمحمدهادی سبحانین با تأکید بر اینکه

افزایش درآمدهای مالیاتی نباید به‌معنای

افزایش فشار بر مودیان تلقی شود، گفت: راهبر

سازمان، شناسایی دقیق فرارهای مالیاتی از طریق

تحلیل داده‌ها و الگوریتم‌های هوشمندانه است؛ به

گونه‌ای که مودیان شفاف‌ک‌ترین اصطکاک را

با نظام مالیاتی داشته باشند و تمرکز سازمان بر

شناسایی رفتارهای پریسک و تخلفات سازمان

یافته باشد.

♥ دلار دوباره در آستانه فتح سقف تاریخی

دلار در معاملات روز گذشته با قدرت ظاهر شد و با ثبت یک گپ مثبت، تا محدوده ۱۹۳ هزار و ۵۰۰ تومان پیشروی کرد. این

رشد باعث شد نرخ دلار بار دیگر تنها یک گام با سقف تاریخی خود فاصله داشته باشد و نگاه معامله‌گران به مهم‌ترین مقاومت پیش روی بازار دوخته شود.

نکته قابل توجه این است که اصلاح قیمتی روزهای گذشته عمر چندانی نداشت. دلار پس از آنکه تا محدوده ۱۸۵ هزار و ۳۰۰ تومان عقب‌نشینی کرد، به سرعت با ورود تقاضای جدید مواجه شد و بار دیگر در مسیر صعودی قرار گرفت. این واکنش سریع نشان می‌دهد که بازار هنوز از قدرت خرید بالایی برخوردار است و معامله‌گران کاهش قیمت‌ها را بیشتر به عنوان فرصتی برای ورود به بازار تلقی می‌کنند تا نشانه‌ای از تغییر روند.

بازگشت سریع قیمت از کف اصلاحی، بیانگر آن است که روند غالب بازار همچنان صعودی است و فروشندگان تاکنون نتوانسته‌اند برتری محسوسی نسبت به خریداران به دست آورند. به همین دلیل، هر اصلاح قیمتی با افزایش تقاضا همراه شده و اجازه شکل‌گیری یک روند نزولی پایدار را نداده است.

♥ تصویر تکنیکال: مقاومت ۱۹۵ هزار تومان، دروازه ورود به اهداف جدید

بررسی شاخص‌های تکنیکال نشان می‌دهد که ساختار صعودی بازار همچنان حفظ شده است. شاخص قدرت نسبی (RSI) اکنون در محدوده ۶۳ واحد قرار دارد؛ سطحی که از تداوم برتری خریداران و حفظ مومنتوم صعودی حکایت دارد. این شاخص هنوز وارد محدوده اشباع خرید نشده و همین موضوع نشان می‌دهد که از منظر تکنیکال، بازار همچنان ظرفیت ادامه حرکت صعودی را در اختیار دارد. در صورتی که دلار در معاملات امروز نیز تحت تأثیر اخبار و تنش‌های شب گذشته با افزایش تقاضا همراه شود، احتمال شکسته شدن سقف تاریخی بیش از گذشته تقویت خواهد شد. نخستین مانع مهم در این مسیر، محدوده ۱۹۵ هزار تومان است؛ سطحی که آخرین مقاومت جدی پیش از ورود قیمت به محدوده‌های جدید محسوب می‌شود.

چنانچه دلار بتواند با قدرت از سطح ۱۹۵ هزار تومان عبور کرده و بالای این محدوده تثبیت شود، نخستین هدف صعودی بازار، کانال روانی ۲۰۰ هزار تومان خواهد بود. این سطح از اهمیت روانی بسیار بالایی برخوردار است و انتظار می‌رود هم‌زمان با رسیدن قیمت به این محدوده، بخشی از معامله‌گران اقدام به شناسایی سود کنند؛ موضوعی که می‌تواند باعث شکل‌گیری یک واکنش ثانویه یا اصلاح موقت قیمت شود.با این حال، اگر قدرت تقاضا همچنان حفظ شود و دلار موفق به تثبیت بالای کانال ۲۰۰ هزار تومان شود، بر اساس اهداف گسترش فیبوناچی (Fibonacci Extension)، هدف بعدی بازار در نسبت ۱٫۶۱۸ فیبوناچی محدوده ۲۱۲ هزار تومان خواهد بود. از این رو، از منظر تکنیکال، عبور از مقاومت ۱۹۵ هزار تومان می‌تواند آغازگر موج جدیدی از رشد قیمت باشد که ابتدا بازار را به کانال ۲۰۰ هزار تومان و سپس در صورت تداوم برتری خریداران، به سمت هدف ۲۱۲ هزار تومانی هدایت کند.

♥ شش ماه پر تنش: بازاری که زیر سایه بحران حرکت کرده است

بازار ارز اکنون در یکی از پیچیده‌ترین مقاطع چند سال اخیر قرار گرفته است. طی شش ماه گذشته، اقتصاد کشور به طور هم‌زمان با مجموعه‌ای از ریسک‌های ژئوپلیتیکی، نااطمینانی‌های سیاسی، ایهام در مذاکرات و فشارهای خارجی روبه‌رو بوده است. این عوامل، در کنار چالش‌های ساختاری اقتصاد داخلی، باعث شده‌اند وزن متغیرهای سیاسی در تعیین مسیر نرخ ارز بیش از هر زمان دیگری افزایش پیدا کند. بخش قابل توجهی از جهش قیمت دلار در نیمه نخست سال نیز ناشی از همین فشارهای بیرونی بوده است؛ فشارهایی که مستقیماً از تحولات ژئوپلیتیکی منطقه سرچشمه گرفته و انتظارات فعالان اقتصادی را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. حاصل این شرایط، ثبت دو سقف تاریخی جدید برای دلار طی شش ماه گذشته بوده و اکنون نیز بازار بار دیگر تنها یک گام با شکستن این رکورد فاصله دارد. در مجموع، مسیر آینده بازار ارز بیش از هر زمان دیگری به تحولات سیاسی، روند مذاکرات، سطح تنش‌های منطقه‌ای، وضعیت صادرات نفت و چشم‌انداز درآمدهای ارزی کشور وابسته شده است. تا زمانی که این متغیرها به سمت ثبات حرکت نکنند، انتظار می‌رود نوسانات بازار همچنان در سطوح بالا باقی بماند و دلار با حفظ سوگیری صعودی، همچنان یکی از حساس‌ترین بازارهای مالی کشور باشد. شرایط فعلی نشان می‌دهد که معامله‌گران بیش از آنکه به داده‌های اقتصادی کوتاه‌مدت واکنش نشان دهند، تصمیم‌گیری خود را بر اساس ریسک‌های سیاسی و انتظارات تورمی تنظیم می‌کنند؛ موضوعی که می‌تواند جهت حرکت بازار ارز را در روزها و هفته‌های آینده تعیین کند.

اقتصاد دان و استاد دانشگاه الزهر(اس) با تأکید بر اینکه هدایت اعتبارات به سمت تولید باید در صدر اولویت‌های بانک مرکزی قرار گیرد، گفت: تأمین مالی هفدمدن بنگاههای مولد و صنایع پیشران، در کنار حفظ ارزش پول ملی و هدایت منابع به سمت فعالیت‌های تولیدی، مهم‌ترین پیش‌نیاز تحقق رشد اقتصادی، افزایش اشتغال و اصلاح ساختار نظام بانکی است. حسین راغفر درباره سیاست های بانک مرکزی برای مدیریت نقدینگی در جامعه با هدف مهار تورم اظهار داشت: باید توجه داشت که مهم‌ترین مسئولیت بانک مرکزی حتی در شرایط کنونی، حفظ و تقویت ارزش پول ملی است زیرا سال‌های گذشته، ارزش پول ملی به دلایل مختلف و در نتیجه سیاست‌های اقتصادی و حکمرانی، به‌طور مستمر تضعیف شده است. وی با تأکید بر جلوگیری از رشد بی‌ضابطه ترازنامه بانک‌ها برای تحقق سیاست های پولی بانک مرکزی و مهار تورم، بانک مرکزی، نظارت بر شبکه بانکی است در حالی که در سال‌های گذشته، به دلایل مختلف از جمله فوذهای سیاسی، نظارت مؤثر بر عملکرد بانک‌ها وجود نداشت و همین مسئله زمینه شکل‌گیری ناترازی‌های گسترده امروز در نظام بانکی را فراهم کرده است. این استاد دانشگاه در این رابطه به وجود بانک های ناسالم در اقتصاد کشور و لزوم برخورد با آنها اشاره کرد و گفت: اینکه این بانک‌ها چگونه شکل گرفته‌اند و چرا از همان ابتدا نظارت مؤثری بر فعالیت آنها صورت نگرفته است، محل سوال است اما پرسش اساسی این است که چرا تاکنون اقدامات موثری برای اصلاح این وضعیت صورت نگرفته است.

♥ داده‌های اقتصادی آمریکا: مهم‌ترین محرک بعدی بازار

پس از پایان نشست فدرال رزرو، نگاه معامله‌گران اکنون به انتشار دو گزارش بسیار مهم اقتصادی آمریکا معطوف شده است.نخستین گزارش، آمار اولیه تولید ناخالصی داخلی (GDP) سه‌ماهه دوم است که تصویر از وضعیت رشد اقتصادی آمریکا ارائه خواهد داد.

دومین گزارش، ارزش قیمت مخارج مصرف شخصی (PCE) است؛ شاخصی که مهم‌ترین معیار سنجش تورم در دیدگاه فدرال رزرو محسوب می‌شود.چشم‌انداز این داده‌ها نشان‌دهنده تداوم فشارهای تورمی باشند، احتمال افزایش دوباره نرخ بهره تقویت خواهد شد و این موضوع می‌تواند به رشد بیشتر دلار و فشار بر قیمت طلا منجر شود.در مقابل، اگر داده‌ها از کاهش تورم یا کند شدن رشد اقتصادی حکایت داشته باشند، احتمال عقب‌نشینی فدرال رزرو از سیاست‌های انقباضی افزایش یافته و طلا می‌تواند از این شرایط سود ببرد

♥ تحلیل تکنیکال: بازار همچنان در فاز تثبیت نزولی قرار دارد

از منظر تحلیل تکنیکال، رفتار قیمتی طلا طی هفته‌های اخیر همچنان نشانه‌های یک روند نزولی را حفظ کرده است.حرکت قیمت در محدوده‌ای مشخص طی حدود یک ماه گذشته بیشتر به یک فاز تثبیت پس از شکست شاخص متحرک ساند ۲۰۰ روزه شباهت دارد؛الگوی که معمولاً ادامه‌روند نزولی را محتمل‌تر می‌کند.اگرچه بازگشت قیمت از محدوده کمتر از ۴۰۰۰ دلار تا حدودی قدرت خریداران را نشان داده، اما هنوز شواهد کافی برای آغاز یک روند صعودی قدرتمند مشاهده نمی‌شود. اندیکاتور MACD وارد محدوده مثبت شده و از بهبود مومنتوم کوتاه‌مدت خبر می‌دهد، اما شاخص قدرت نسبی (RSI) همچنان حوالی سطح ۴۸ قرار دارد و پایین‌تر از مرز میانی نوسان می‌کند؛ موضوعی که نشان می‌دهد خریداران هنوز کنترل کامل بازار را در اختیار نگرفته‌اند.

♥ مهم‌ترین سطوح تکنیکال پیش روی طلا

در سمت مقاومت‌ها، نخستین مانع جدی قیمت در محدوده ۴۲۰۰ دلار قرار دارد.در صورتی که این سطح شکسته شود، هدف بعدی میانگین متحرک ۲۰۰ روزه به محدوده ۴۴۹۰-۸۰ دلار خواهد بود؛ سطحی که از دید بسیاری از تحلیلگران مهم‌ترین مقاومت بلندمدت بازار محسوب می‌شود و عبور پایدار از آن می‌تواند روند صعودی جدیدی را آغاز کند.در سوی مقابل، نخستین حمایت مهم بازار در محدوده ۳۹۷۶ تا ۴۰۰۰ دلار قرار دارد؛ محدوده‌ای که در دفات قبل با ورود خریداران همراه بوده است.تا زمانی که قیمت زیر میانگین متحرک ۲۰۰ روزه باقی بماند، هرگونه افزایش قیمت بیشتر به عنوان یک حرکت اصلاحی در چارچوب روندی خنثی تا نزولی ارزیابی خواهد شد.بازار جهانی طلا در یکی از حساس‌ترین مقاطع خود قرار گرفته است.

از یک سو، افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی، نگرانی درباره اختلال در عرضه انرژی و رشد قیمت نفت، تقاضا برای دارایی‌های امن را افزایش داده است. از سوی دیگر، تقویت دلار آمریکا و تداوم انتظارات برای افزایش نرخ بهره، مانع از آن شده که طلا بتواند از این شرایط به طور کامل بهره‌مند شود.در کوتاه‌مدت، مسیر آینده طلا بیش از هر چیز به داده‌های اقتصادی آمریکا، روند تورم و تصمیمات بعدی فدرال رزرو وابسته خواهد بود. از منظر تکنیکال نیز تا زمانی که قیمت نتواند مقاومت مهم میانگین متحرک ۲۰۰ روزه را پشت سر بگذارد، چشم‌انداز کلی بازار همچنان محتاطانه و متمایل به نزول باقی خواهد ماند. در چنین شرایطی، معامله‌گران باید علاوه بر شاخص‌های اقتصادی، تحولات ژئوپلیتیکی و نوسانات بازار انرژی را نیز با دقت دنبال کنند؛ زیرا هر تغییر در این عوامل می‌تواند جهت حرکت بعدی قیمت طلا را تعیین کند.

کاهش نرابری است و دولت‌ها برای کاهش نابرابری رانت‌ها را مدیریت می‌کنند و طرح‌های تشویقی به این شکل می‌گذارندوی در عین حال معتقد است مشکل زمانی ایجاد می‌شود که رانت از هدف اصلی خود منحرف شود.
به گفته این کارشناس اقتصادی، وقتی سوءاستفاده از رانت زیاد شود، رانت منحرف بشود، مشکل ایجاد می‌شود. دولت و کل حاکمیت متأسفانه به جای کنترل ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر سوءاستفاده‌کننده از رانت، با افزایش قیمت‌ها، همه مردم را جرمه می‌کنند.این اقتصاددان در پاسخ به این که چرا تجربه کشورهای مانند اسکندانیای و ایران متفاوت است، گفت: الگوریتم خوب است و الگوی کلی هم یکسان است. اما در چند تفاوت اساسی وجود دارد. اول اینکه منبع این یارانه‌ها باید درآمد ملی و تولید ملی باشد که ما در آن بخش مشکل داریم و تولید ملی به شدت آسیب دیده دوم اینکه آنها نظام بروکراتیک پویا و کارآمدی دارند، اما ما متأسفانه در بخش‌های انتخاب و انتصاب، شایستگی مبتنی کار نیست و اولویت‌های سیاسی و عقیدتی جایگزین آن شده و یک نظام بروکراسی پویا نداریم.به گفته او، کشورهایی مانند اسکندانیای علاوه بر پرداخت حمایت‌های اجتماعی، نظام مالیاتی کارآمد و بانک اطلاعاتی دقیقی برای شناسایی مشمولان دارنده موضوعی که باعث می‌شود منابع حمایتی هفدمدن توزیع شود.

آیا رکوردی تازه در بازار ارز ثبت می‌شود؟

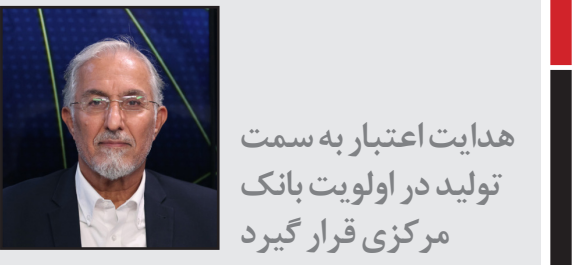

♥ فرحناز نعمتی – بازار ارز آخرین روز هفته را در حالی آغاز می‌کند که بازگشت تنش‌های سیاسی و افزایش نااطمینانی‌ها، دلار را بار دیگر به آستانه سقف تاریخی رسانده است. عبور از مقاومت ۱۹۵ هزار تومان می‌تواند مسیر حرکت قیمت را به سمت اهداف ۲۰۰ و ۲۱۲ هزار تومانی هموار کند.

روند مذاکرات و روابط خارجی کشور وجود ندارد. این نااطمینانی، فشار مضاعفی بر اقتصاد وارد کرده و تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی را با دشواری بیشتری همراه ساخته است. در چنین فضایی، بازار ارز نه تنها تحت تأثیر اخبار سیاسی، بلکه تحت فشار نگرانی‌ها درباره آینده درآمدهای ارزی کشور نیز قرار گرفته است.

از سوی دیگر، تشدید درگیری‌ها در جنوب کشور می‌تواند بر روند صادرات نفت، دسترسی به منابع ارزی و توان ارزآوری اقتصاد اثرگذار باشد. هرچند آثار این تحولات در کوتاه‌مدت به طور کامل قابل اندازه‌گیری نیست، اما افزایش این ریسک‌ها انتظارات تورمی را تقویت کرده و موجب شده بخشی از سرمایه‌ها برای حفظ ارزش دارایی‌های خود به سمت بازار ارز حرکت کنند.

هرچه این شرایط برای مدت طولانی‌تری ادامه پیدا کند، احتمال افزایش فشار بر نرخ دلار نیز بیشتر خواهد شد. استمرار نااطمینانی‌های سیاسی معمولاً باعث می‌شود تقاضای احتیاطی در بازار افزایش پیدا کند و همین موضوع می‌تواند شتاب رشد قیمت ارز را در هفته‌های آینده تقویت کند.

هدایت اعتبار به سمت تولید در اولویت بانک مرکزی قرار گیرد

تصمیم فدرال رزرو برای تثبیت نرخ بهره، افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی میان آمریکا و ایران، جهش قیمت نفت و نگرانی‌ها از بازگشت فشارهای تورمی، مهم‌ترین عواملی هستند که مسیر بازار طلا را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

بازار جهانی طلا همواره یکی از حساس‌ترین بازارهای مالی نسبت به تحولات اقتصادی، سیاسی و ژئوپلیتیکی بوده است. در شرایطی که سرمایه‌گذاران به دنبال حفظ ارزش دارایی‌های خود در برابر تورم، رکود اقتصادی و بحران‌های بین‌المللی هستند، هرگونه تغییر در سیاست‌های بانک‌های مرکزی یا افزایش تنش‌های سیاسی می‌تواند نوسانات قابل توجهی در قیمت این فلز گرانبها ایجاد کند.

در روزهای اخیر نیز بازار طلا تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل مهم قرار گرفته است؛ از یک سو تصمیم فدرال رزرو آمریکا برای ثبت نگه داشتن نرخ بهره و از سوی دیگر تشدید تنش‌های نظامی میان آمریکا و ایران، افزایش قیمت نفت و نگرانی از رشد دوباره تورم، فضای پیچیده‌ای را برای معامله‌گران ایجاد کرده است. اگرچه قیمت طلا موفق شده برای دومین روز متوالی افزایش یابد، اما قدرت گرفتن دوباره دلار آمریکا و افزایش انتظارات برای ادامه سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو، همچنان مانع از شکل‌گیری یک روند صعودی پایدار شده است.در ادامه، مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر بازار طلا از منظر بنیادی و تکنیکال را بررسی می‌کنیم.

♥ افزایش تقاضا برای طلا: اما رشد قیمت همچنان محدود است

قیمت جهانی طلا (XAU/USD) در معاملات آسیایی روز پنج‌شنبه برای دومین روز متوالی با ورود خریداران همراه شد. با وجود این افزایش تقاضا، قیمت همچنان در محدوده معاملاتی روز قبل باقی ماند و نتوانست از سطح روانی ۴۱۰۰ دلار عبور کند.

این رفتار قیمتی نشان می‌دهد که اگرچه سرمایه‌گذاران به دلیل افزایش ریسک‌های سیاسی و اقتصادی همچنان به طلا به عنوان یک دارایی امن نگاه می‌کنند، اما عوامل دیگری نیز مانع رشد بیشتر قیمت شده‌اند. مهم‌ترین عامل محدودکننده رشد طلا در شرایط فعلی، تقویت دوباره دلار آمریکا است. پس از افت ارزش دلار در واکنش اولیه به نشست فدرال رزرو، این ارز توانست بخشی از کاهش خود را جبران کند و همین موضوع فشار مضاعفی بر قیمت طلا وارد کرد.از آنجا که طلا سود دوره‌ای پرداخت نمی‌کند، افزایش ارزش دلار و بالا بودن نرخ‌های بهره معمولاً هزینه نگهداری این فلز را افزایش داده و جذابیت آن را در مقایسه با دارایی‌های سودده کاهش می‌دهد.

♥ تصمیم فدرال رزرو: نرخ بهره ثابت ماند اما پیام بازار همچنان انقباضی است

یکی از مهم‌ترین رویدادهای هفته، برگزاری نشست دو روزه کمیته بازار آزاد فدرال رزرو آمریکا بود. مطابق انتظار اکثر تحلیلگران، بانک مرکزی آمریکا نرخ بهره را بدون تغییر حفظ کرد. این تصمیم در نگاه نخست موجب تضعیف دلار و رشد قیمت طلا شد، زیرا برخی معامله‌گران انتظار داشتند فدرال رزرو موضعیتی سختگیرانه‌تر اتخاذ کند.

با این حال، بررسی جزئیات این نشست نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران آمریکایی هنوز نگرانی قابل توجهی نسبت به تورم دارنده‌سه عضو کمیته سیاست‌گذاری با تصمیم تثبیت نرخ بهره مخالفت کرده و خواهان افزایش ۲۵ واحد پایایی نرخ بهره شدند. این میزان مخالفت در میان اعضای فدرال رزرو نشان می‌دهد که هنوز اجماع کاملی درباره بازار ارز چرخه افزایش نرخ بهره وجود ندارد.به همین دلیل، بازارهای مالی همچنان احتمال می‌دهند که فدرال رزرو تا پایان سال حداقل یک مرتبه دیگر نرخ بهره را افزایش دهد؛ موضوعی که باعث شده دلار آمریکا همچنان از حمایت قابل توجهی برخوردار باشد.

باوجود اجرای سیاست‌های حمایتی معیشتی از قبیل پرداخت یارانه و کالابرگ طی سال‌های اخیر، هنوز هم قدرت خرید مردم در سطح انتظار نیست و تأثیر این حمایت‌ها در معیشت مردم کم‌رنگ شده است که یک کارشناس اقتصادی، دلیل آن را عدم کنترل تورم دانسته و می‌گوید مؤثرترین سیاست‌های حمایتی هم اگر در کنار کنترل تورم و اجرای کارآمد قرار نگیرند، به مرور زمان اثر خود را از دست می‌دهند. یارانه، کالابرگ، کنترل قیمت و حمایت‌های معیشتی، سیاست‌هایی نیستند که فقط در اقتصاد ایران اجرا شوند. از اقتصادهای مبتنی بر بازار آزاد گرفته تا کشورهای دارای نظام‌های رفاهی گسترده، دولت‌ها در دوره‌های بحران برای کاهش فشار بر خانوارها از ابزارهای حمایتی استفاده می‌کنند. با این حال، نتیجه این سیاست‌ها در همه کشورها یکسان نیست؛ برخی کشورها نتوانسته‌اند هم از فشار آسیب‌پذیر حمایت کنند و هم ثبات اقتصادی را حفظ کنند، اما در برخی دیگر، ارزش حمایت‌ها به مرور زمان زیر فشار تورم کاهش یافته است.

هم‌زمان با ادامه مباحث درباره کارآمدی کالابرگ و یارانه، این پرسش مطرح شد که آیا این سیاست‌ها محل اشکال است یا نحوه اجرا و بستر اقتصادی آن‌ها؟ در این زمینه مرتضی افقه – اقتصاددان – اظهار کرد: حمایت‌های معیشتی، برخلاف تصور رایج، مختص

